

**OD ÚSTAVNEJ VÝCHOVY
PO ÚSTAVNÚ STAROSTLIVOSŤ
- KONTEXTY CESTY
K OSAMOSTATNENIU SA**

Albín Škoviera

Ide predovšetkým o nepripravenosť dieťaťa v týchto piatich oblastiach:

- **individuálno-psychologickú,**
- **sociálno-psychologickú,**
- **hodnotovú či morálnu,**
- **profesnú či profesionálnu,**
- **sociálno-ekonomickú**

- Rozpor medzi zákonnou normou vekom osamos-tatnenia sa a realitou osamostatňovania existoval aj v minulosti
- Nebol zd'aleka tak vypuklý, ako je to dnes.

Dôvodov je viac:

- Prijatie faktu pobytu v detskom domove.
- Vzdelanie ako hodnota.
- Práca ako hodnota, ako jediný legitímny zdroj príjmu.
- Základná vojenská služba ako posilňujúci faktor.

Postmoderna- neistý rámec osamostatňovania sa

- Únik zo systému jasných pravidiel. Pravidlá sa vytvárajú ad hoc. NEPREDPOVEDATEĽNOSŤ budúcnosti.
- Relativizácia hodnôt.
- Alternatíva prítomnosti. Minulosť „neexistuje“, budúcnosť je neistá. Absencia vnímania časovej kontinuity. Jediná istota je neistota.
- „Koniec sveta“. Zásadné technické i sociálne zmeny.
- Individualizácia.

Prechod DeD zo školského rezortu do sociálneho - manipulácia, marketing? Reflexia postmoderny?

- „Takto to funguje vo vyspelých západných krajinách!“
- „Pod jedným rezortom bude náhradná starostlivosť fungovať lepšie, ako pod dvoma či troma rezortmi“.
- Transformácia detských domovov vedie k domovom rodinného typu.
- Vyššia stabilita personálu.
- Kolektívna výchova verzus potreby jednotlivca.
- Zlepšenie materiálnych podmienok detí v DeD. „V zámku a podzámčí“
- Pedocentrizmus. Dieťa „smie a môže“, dospelí „nesmie a musí“!

Matějček- československý Bowlby

- potreba istého množstva, premenlivosti a kvality vonkajších podnetov,
- potreba istej stálosti, poriadku a zmyslu v podnetoch, potreba zmysluplného sveta,
- potreba primárnych emocionálnych a sociálnych vzťahov a väzieb,
- potreba spoločenského uplatnenia a spoločenskej hodnoty,
- potreba otvorenej budúcnosti – životnej perspektívy.

Balogová –3 odlišné stratégie sociálnej práce

- Terapeutická intervencia,
- reforma sociálneho prostredia,
- sociálno-právne pomoc.

Je v oblasti osamostatňovania sa reálne efektívna krátkodobá terapeutická intervencia? Nazdávame sa, že nie. Je reálna reforma sociálneho prostredia? Sme si istí, že čiastkovo áno, ale zásadné reformy existujúceho sociálneho prostredia sú pre určujúce sektory neprijateľné (biznis, politika).

Ostáva teda sociálno-právna pomoc.

Ako chceme získať pre prácu mladého človeka, ktorý doma videl, že je „normálne“ nechodiť do práce a dá sa tak žiť, že je „normálne“ dostávať solídne materiálne zabezpečenie v detskom domove bez toho, aby to bolo nejako spojené s vynaložením jeho úsilia?

Základná informácia, ktorú si časť osamostatňujúcich osvojila je: „Štát sa musí postarať!“

Potreba „dnešného“ výchovného ideálu = potreba skutočnej výchovy

- Posunúť sa od ochranárskeho sociálneho štátu, ktorý umožňuje dobre žiť aj ako „príživník“, k štátu, vyžadujúcemu našu spoluzodpovednosť,
- prezentovať kultúrne a hodnotové kontinuum minulosti, prítomnosti a budúcnosti, vnímať vlastné ukotvenie ako dôležitú ľudskú hodnotu —ponúknuť víziu budúcnosti,
- „de-materializovať“ hodnotový svet, objavovať vo veciach a činnostiach hlbší zmysel,
- v neistom svete ponúkať istoty, ktoré vychádzajú z každého z nás.

ĎAKUJEM ZA POZORNÉ
VYPOČUTIE

Albín Škoviera